

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: KRSKO.

Naslov za dopise: »Naprejš«, Krško.
Ček rač. št. 11.959.

NAPREJ

Stane mesečno 20 Din, začasno 10 D.
za inozemstvo 30 Din, začasno 15 D.
(dokler ne začne zopet redno izhajati.)Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din.
Mali oglasi: vsaka beseda 50 p, najmanj 5D.Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so poštn. proste.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik VI., šte. 4.

Četrtekova številka »Naprejš«
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetско-delavske zveze

Stane letno 60 Din, — mesečno 5 Din.

Ljenin umrl.

MOSKVA, 22. jan. (Uradno): Predsednik sveta ljud-
skih komisarjev Vladimir Iljič Uljanov-Ljenin je
sinoči ob 6. in 50 minut nenadoma umrl.

Iz poznejših uradnih poročil iz Moskve po-
snemamo, da je Ljenin ob polšestih omedlel, ob
šestih 50 minut pa je radi popolne paralize di-
halnih organov umrl. Truplo so prepeljali iz Gor-
kega v Moskvo in ga položili v Strokovnem domu
na mrtvaški oder. Ljudstvo ima do mrtveca prost
dostop. V Moskvi zborujoči kongres sovjetov je
ukrenil vse potrebno, da ne bo radi Ljeninove
smrti zaostalo delo sovjetske vlade. Ker je bil
list, ko smo prejeli ta poročila, skoro že končan,
spregovorimo natančneje prihodnjič.

Nered v šolah.

(Ta članek bi moral iziti v „Učiteljskem tovarišu“,
če bi naši učitelji in profesorji ne mislili po sred-
njeveško, da branijo čast svojega stanu najlepše
na ta način, da molče o krivicah posameznih svo-
jih tovarišev.)

Učiteljstvo plava še vedno v protišolskih vo-
dah. Proti izobrazbi in proti napredku vsega ljud-
stva, posebno pa proti pravi vzgoji, katero bi u-
čiteljstvo moralo dati mladini, ker je zato od ljud-
stva plačano.

Tako je treba „napasti“ učiteljstvo, ker dru-
gače ga ne pripravimo do odgovora.

Pa najprej moramo povedati, zakaj smo tako
divji. Nekaj primerov:

„Nova doba“ je sicer zakoten list, ki se boji
povedati, čigav je; samo to je vsem jasno, da je
odločno protiklerikalni list, čeprav ima duhovnika
podpisanega kot urednika, in mnogim je jasno tudi
to, da je v rokah JDS, ker dela policajdemokratsko
politiko — kot lastnik je pa podpisana Zvezna
tiskarna v Celju, ki je tudi demokratska. Naročni-
kov „Nova doba“ nima, plačujejo jo banke in po-
samezni kapitalisti. In v tak list pišejo učitelji (pi-
šejo vanj tudi drugi „inteligenti“) in ni jih sram
podpisati se s polnim imenom. Pa kako jih bo
sram zaradi „Nove dobe“, ki jih ni sram niti za
— žalostno izpričevalo duševne revščine, ki ga
vsak „neinteligentni“ delavec lahko otiplje, če pre-
čita tak duševni proizvod, kakršen je dopis iz Štor
v „Novi dobi“ z 10. jan. Nadučitelj v Štorah Ljud.
Potočnik je nastopil tam proti otroškim vrtcem, o
katerih trdi, da jih je treba s socialnega in peda-
goškega stališča zavreči povsod, kjer se otroci
lahko vzgajajo v družini. Zato naj se otroški vrtec
v Štorah odpravi. Mož živi v Štorah, pa nič ne ve,
ali pa noče vedeti, kako živi tamošnje delavstvo.
On misli, da so socialne prilike tamošnjega delav-
stva tako lepe, da matere nimajo nič drugega de-
lati, samo otroke vzgajati! Morebiti misli še celo,
da so mezde tako visoke, da bi vsak delavec še
posebno vzgojiteljico lahko najel, ženo pa po za-
bavah pošiljal. Kako daleč od ljudstva je ta vzgo-
jitelj njegovih otrok, to se vidi najbolj iz podtika-
nja, da je obramba otroškega vrtca, ki je izšla v
„Naprejš“, izšla iz glave ravnatelja plavža in rud-
nika v Štorah, g. Hruške. Kakšne boje bijejo naši
delavci s tem gospodom, vedo ljudje tudi po dru-
god, domači nadučitelj pa o tem ne ve ničesar!
Izgleda, da ga je zapeljalo v to slepoto samo so-
vraštvo, in sicer sovraštvo proti učiteljici v otroš-
kem vrtcu, o kateri pravi, da „z neprimernim po-
stopanjem ubija že v kalu duševne zmožnosti teh
malih mučencikov“. Kdo ve, kaj je zagrešila ta uči-
teljica, da se mu je tako zamerila? Morebiti piše
boljšo slovenščino, nego je nadučiteljeva v „Novi
dobi“?

Tudi drug slučaj imamo iz celjske okolice.
Neki učitelj je zaprl učenca v neki mrzli prostor,
potem pa nanj pozabil. Drugi pravijo, da je bil

zaprt v šolski sobi in da se je tam tako prehladil,
da je naslednjega dne umrl. Zadeva je bila nazna-
njena, otrok je pa čakal na pogreb ves teden, ker
komisije ni bilo od nikoder. Kako se je zadeva
končala, nam še ni znano. Govori se pa da se za-
vlačuje v prid učitelju, da ne bi bil kaznovan. Prav
nič nam ni znano, kdo in kakšen da je ta učitelj,
toda zdi se nam, da bi se moral v takem slučaju
učitelj sam potruditi, da se zadeva čimprej reši, ne
pa da se skriva in zavlačuje. Tudi če se je otrok
prehladil v šolski sobi, je učitelj kriv, ker ima po-
skrbeti, da se nam deca v šoli ne bo uničevala.
Če ni drv, naj pouk prekine, ne pa, da ga še po-
daljšuje! Seveda mora naznaniti, da ni drv, saj vsa
javnost lahko izve, da za šolske sobe ni drv, do-
čim jih je dovolj za gg. oficirje.

Tudi od drugod dobivamo poročila, da se u-
čitelji ne zavedajo svojega vzvišenega poklica in
da smatrajo zaklad, ki jim ga ljudstvo izroča v
varstvo in vzgojo, samo za nadležni predmet svo-
jega poklica nekako tako, kakor lesni trgovci naše
gozdove in gozdne delavce. Pa če lesnih trgovcev
ne bomo izpreobrnil, upamo, da bomo učiteljstvo
— otroci pa vendar niso klade! Pretepanje je pre-
povedano, pa konec besedi in nikdar se ne bomo
pomišljali javno povedati vsak slučaj, za katerega
bomo imeli na razpolago priče. Žal, da v večini
slučajev ni odraslih prič, ali pa se preveč boje i-
meti opravlja s sodiščem. Pa tudi v tem oziru bo
kmalu boljše; ko bodo naše organizacije strle no-
tranje nasprotnike, bodo tudi temu vprašanju po-
svetile več pažnje.

Še groznejše nego telesno pretepanje je pa du-
ševno mučenje, ki ga trpe naši srednješolski
učenci pod nekaterimi profesorji. Zmerjanje bo mo-
ralo po srednjih šolah enako prenehati, kakor pre-
tepanje po ljudskih. Otrokova duša je občutljiva,
profesorji morajo to vedeti! Škode napravijo dovolj
s svojimi krivičnimi klasifikacijami, ker z njimi že
v mladini zatro spoštovanje do resnice, ni treba,
da dajejo učencem še razna živalska imena in jih
na ta in še na druge načine žalijo v tistih globo-
činah človeške duše, iz katerih vstajajo potem po-
šasti značajev, kakršnih je polna naša doba.

Tudi bo morala iz srednjih šol izginiti grda
in pogubonosna navada nekaterih profesorjev, ki
se spravijo na tega ali onega učenca, bodisi iz za-
bave, bodisi iz maščevanja, bodisi zato, ker je u-
čenec oče politični nasprotnik itd. in potem na
njem „sede“ in „jahajo“. So učenci, ki za to ali
ono nimajo talenta, ali pa so imeli nesrečo, da so
imeli prej slabega učitelja in je pomanjkljivo njih
znanje — take pomanjkljivosti mora učitelj skušati
odpraviti s potrpežljivostjo, ne pa z norčevanjem.
To velja tudi o tistih proletarskih otrocih, ki so
zaradi avstrijskih razmer hodili v tujih krajih v tuje
šole, sedaj so pa začeli hoditi v domače in govo-
re zato seveda slabo slovenščino, dokler se jim
jezik in uho ne privadita. Strašno neumno je, če
na takih otrokih maščujemo krivico, ki so jo nek-
daj nemški profesorji delali nam. Strašno neumno,
pravimo, za učitelja pa, ki mora biti predvsem
vzgojitelj, naravnost hudodelsko, kajti plačan je
zato, da nam vzgoji dobre državljane, ne pa da
vzgaja sovražnike našega jezika, kakor je n. pr.
profesor Pucsko vzgajal sovražnike nemsčine s svo-
jim nastopom, ki je znan: dijak, ki je bil vprašan
iz zgodovine nemškega slovstva pa je drugače do-
bro znal, je dobil red nezadostno, če je pri svojem
pripovedovanju napravil pet napak proti nemščini.
Veliki German, četudi prav majhem možiček, je ho-
dil oblastno po učilnici, na hrbtu je pa pri prvi na-
paki prijel za palec, pri drugi še za kazalec itd.,
ko je držal vseh pet prstov, je bilo dovolj, pokli-
cal je drugega učenca. Pucsko na ta način ni pri-
dobil nemškemu narodu prav nobenega dijaka —
tudi naši profesorji ne bodo pridobili za „narodno
stvar“ nitogar, če bodo delali po Pucskovem zgle-
du. Samo z resnico pravico boste pridobili mla-
dino!

Starši — vi pa pazite. Otroci mnogokrat radi
pretiravajo in posebno radi olepšavajo svoje na-

pake in napakice. Tudi starejši ljudje neradi prizna-
vajo svoje slabe strani — to je človeško. Tudi za
mladino velja načelo javnosti, ne verujte vsega,
kar govori posameznik, zato občujte čim največ s
sošolci svojih otrok in tudi z učiteljstvom, če ne
viha previsoko svojih nosov. Učitelj, ki bo več ob-
čeval z ljudstvom, bo vselej boljši nego tisti, ki se
zapira in govori samo s katedra.

Lažnjiva in prava vera.

Katoliški duhovniki, ki žive od razlaganja in
prodajanja formalne zunanje vere in s tem ubijajo
v ljudstvu pravo, živo notranjo vero, izdajajo laž-
njivo „Pravico“ za delavstvo, kakor „Slovenca“ za
kapitaliste in „Domoljuba“ za kmete. Tudi drugih li-
stov izdajajo cel kup, da imajo na vrhovi vse sta-
nove in da vsakemu stanu lahko drugače lažejo. V
„Glasniku presvetega srca Jezusovega“, o katerem
pravijo, da ga gre okoli 40.000 med slovenske ter-
cijalce in tercijalke, bi ne smeli hvaliti Napoleona,
ki je spadal med odločne nasprotnike katoliške vere.
Še manj bi smeli v tem „Glasniku“ hvaliti angleške
delavske voditelje, ker ti so „krivoverci“, člani an-
glikanske cerkve, v kateri vsi verniki čitajo Sv. pís-
mo in si ga ne pušče krivo razlagati od plačanih
nastavljenec — duhovnikov, dočim naši duhovniki
to knjigo skrivajo pred ljudstvom, ali pa jo po svoje
krajšajo in razlagajo. Prvo Sv. pismo smo Slovenci
dobili od protestantov (Primož Trubar in Jurij Dal-
matin), poznejše izdaje pa od Anglikanov. In bese-
de angleškega delavskega voditelja anglikanske vere
navaja „Pravica“, ko hoče slovenskemu delavstvu
natvesti potrebo formalne vere in praznih vrah s
čudeži itd. v „Glasniku“ pa mora seveda govoriti
proti Anglikancem... Tako znajo lagati duhovniki,
ki so prečitali in prekritizirali knjigo „Socializem in
vera“ in ki morajo torej vedeti, kako gledamo so-
cialisti na vero, ki jo moramo braniti pred temi ver-
skimi trgovci!

Pa pokažimo, kako je privlekla „Pravica“ Na-
poleona h klerikalcem in k braniteljem verskih for-
malnosti. Piše namreč 17. januarja:

„Še bolj značilna za Napoleonovo mišljenje o
brezvercih je tale dogodba. Leta 1810 — takrat je
bil Napoleon že šesto leto cesar — so prišli v Pa-
riz ostanki neke konjeniške legije, ki se je bila bo-
rila v strašni španski vojski. Bilo jih je še par sto
in so bili določeni, da vstopijo v na novo se tvoreč
konjeniški polk v Nemčiji. Napoleon je vse iz Špa-
nije prihajajoče čete zmeraj pregledal, jih pohvalil,
izrazil svoje sožalje nad izgubami in tolaži vojake
z boljšimi časi. Omenjenim konjenikom, ki so se bili
posebno hrabro borili, je dovolil enodnevni počitek
v Parizu samem.

V polku je služil podčastnik, po izjavi njegovih
tovarišev in častnikov prav izborn in hraber vojak,
a skrajno lahkomišeln in razuzdan; niso ga imeli
radi. Njegova srčna želja je bila ta, da bi bil pre-
stavljen v cesarjevo konjeniško gardo. Prosil je
predstojnika, naj mu dajo izpričevalo, da se je v
španski vojski odlikoval; dobil ga je. Da bi šlo hi-
treje, je šel sam k Napoleonu in mu je pokazal
spričevalo ter vse potrebne priloge. Napoleon je
bral, ga je pohvalil in se je začel razgovarjati z
njim, o vojski na Španskem. Vprašal ga je, kje je
doma, in je rekel, da je iz Bonna na Nemškem.

„Videti je, da ste žid. Ali ste?“

„Nisem“, se je lagal vojak, sin dobrih židov-
skih starišev iz Bonna;

„Kristjan sem in sicer boljši, kakor pa kateri-
koli drugi v Vašega Veličanstva državi. Kajti vsak
Vaš državljan je bil samo enkrat krščen, jaz sem
bil pa osemkrat“.

Napoleon ni vedel, kaj misli, in mu je rekel,
naj pojasni ta osemkratni krst. Vojak mu je pravil,
da je bila njegova legija nekoč v Rimu in so se
mnih in duhovniki trudili na vso moč, da bi pri-
dobili vojake za katoliško vero. V začetku so vo-
jake tudi denarno podpirali, v svoji dobroti pač;

brezbožni konjeniki so pa to dobroto izrabljali in so se dali po dvajsetkrat krstiti in še po večkrat. „Jaz sem imel prav takrat neko znanje in sem potreboval denarja. Zvedel sem, kaj se vrši, šel sem tja in sem se dal krstiti. A ker sem prepozno prišel, sem bil samo osemkrat krščen.“ Duhovniki so gotovo prišli slepariji na sled in se niso dali več izrabljati.

Napoleon je mirno poslušal in ni kazal na obrazu nobenega znaka nevolje. Vojak je že mislil, da je dosegel svoj namen. Nemalo se je začudil, ko je Napoleon spregovoril, mračno in resno: „Zelo rad slišim, če so moji vojaki hrabri. Nikdar pa moj vojak ne sme pozabiti, da je tudi človek. Prav tako se nikdar ne sme norčevati iz vere in svetih običajev drugih ljudi. V gardi ni prostora za vas. Če bi potreboval roparjev ali obcestnih razbojnikov, bi bili vi prvi, ki bi ga izbral. Tako pa ne zaslužite drugega kakor kroglo v glavo... Samo vaša službena leta in pa dobre vojaške lastnosti govorijo za vas, da vas ne postavim pred vojno sodišče. Poberite se!“

Kmalu nato je cesar zapovedal, da se smejo uvrstiti v redne polke samo oni vojaki, kojih vedenje je brezhibno, vsi drugi naj se premestijo h kaznjeniškim polkom.

Mislimo, da na lepši način Napoleon ni mogel dokazati, kako ostudni in zoprni so mu brezverci, posebno še, če jim je vera drugih v zasmeh.

Tako „Pravica“. Seveda hvali menihe, da so kupovali vojake za denar „v svoji dobroti“. Tega pa ne pove, da je Napoleon sovražil mrtvo roko, ki je od kraljev in cesarjev, od trgovcev in bankirjev, pa tudi od neumnega revnega ljudstva zbirala velikkanske zaklade, da je z njimi par duhovniških prvakov potratno živelo, obenem pa da so kupovali pristaše na tako neumnen način, kakor kaže baš ta zgodba. To mrtvo roko je Napoleon enako sovražil, kakor tiste, ki so se iz sebičnosti okoristili z neumnostjo zastopnikov mrtve roke. Imenoval jih je roparje in cestne razbojnike, pa ne zato, ker so jemali denar, ki ni bil njim namenjen, kakor ga še danes mnogi prejemajo bodisi v gotovini, bodisi v lepih službah in sinekurah, bodisi v raznih podporah itd. itd. Sem spadajo seveda vse vere, ki kupujejo duše, in vse stranke, ki delajo isto, — na drugi strani pa tudi vsi, ki se dajo kupovati od te ali one ali kar od več skupin z denarjem ali protekcijo, sem spadajo organizacije, ki si dajo izplačevati podpore od Konsumov ali od Ljudskih tiskarn, sem spadajo uradniki, ki se ne upajo pokazati barve iz strahu za borno službo, sem spadajo obrtniki, ki drže z vsemi strankami, da imajo odjemalce, ker si jih z dobrim in poštenim delom ne upajo pridobiti itd. itd. Mnogo je kupovalcev, še več pa prodajalcev. Niso vsi tako umazani, kakor neki nekdanji socialist, ki je bil od službe suspendiran, pa je šel h g. Lukanu povedat, da je pristopil v radikalno stranko, in je potem lahko ostal še nadalje na ravnateljskem mestu. Mnogo manj umazani izgledajo drugi, n. pr. če hodi fant zaradi dekleta v cerkev, ali pa če se kakšna gospodična za socialistko izdaja, da vjame moža, ki jo bo redil — toda vsi taki zaslužijo Napoleonovega očitka: ropar in cestni razbojnik. Vere nimajo! Vere v poštenje nimajo, zato tudi sami goljufajo. Vere v delo nimajo, ker z lenobo lahko zaslužijo — saj ni treba drugega nego dati se 20 krat krstiti, pa dobiš nagrado 20 krat. Odtod izvira, da sedi v uredništvu „Pravice“ človek, ki je popolen brezverec, odtod kameleonska morala naše dobe. Pa tega bo konec. Vera v delo zmaga, proletarci iščejo in premišlujejo, gledajo in spoznavajo: V našem delu je rešitev. Pri takih proletarcih je demagogom odzvonilo! Niti za dobiček, niti za slavo, niti za protekcijo — mi smo organizirani zato, ker hočemo k cilju in zato tudi plačujemo, kaj še, da bi bili plačani! Pri takih ljudeh je konec volilnih golažev. To je občutil neki profesor pri Sv. Lovrencu na Poh., ki je priporočal volilcem, naj vino le vzamejo, če jim ga bodo nasprotniki ponudili, toda volijo naj pa ne z njimi. Ogorčeno so ga zavrnil, da tudi vina ne marajo od nasprotnikov. Pa to so bili socialisti, o katerih duhovniki pravijo, da so brezverci, menda zato, ker imajo in se tudi drže — svoje vere. Če bi prišel k njim Napoleon, bi rekel: Mnogo roparjev in cestnih razbojnikov je okrog in okrog vas, toda vi ste si ohranili svojo vero, zato boste tudi zmagali!

Razno.

Kdor je socialist, ima socialistični koledar — samo 217 jih je še na razpolago. Trpežno v platno vezan za 12 Din — naročite takoj pri „Napreju“ v Krškem.

Gospod Svetek falsificira v „Delavcu“ dejstva, češ, da je „Naprej“ strokovnim organizacijam sovražnik, ker ne molči o gospodarjenju korunovske klike v njih. Da bi izgledal še bolj resen, je blagovolil g. Svetek enkrat celo priznati, da tvorijo naši somišljeniki sestaven del strokovnega gibanja, ki mu on predseduje, in pravi, da smo torej sovražniki tudi temu sestavnemu delu. Res je to, da tvorijo naši proletarci tak sestaven del, mogoče celo najsestavnjšega, ker se vsaj tega zavedajo, da se ne smejo kakor svetkovski značaji odstraniti iz kake organizacije, če jim kaj ni po volji. Pa vseeno naj g. Svetek svoje falsifikate prihrani rajši za neumne

ljudi, ne pa za javnost. Namreč, vi, ki apelirate na sestavnost naših somišljenikov, ali ne delate baš vi tako, kakor da bi nas v skupni strokovni organizaciji nič ne bilo? Ali ni baš g. Svetek v tistih mašnih bukvicah, ki se imenujejo „Delavski koledar za leto 1924. Izdala Strokovna komisija“, napisal članek, v katerem priporoča korunovsko beograjsko zeleno mizo kot edino politično organizacijo za člane strokovnih organizacij in „Socialista“ kot edini politični list, dočim se je pobrigal, da ni prišla o naši javni politični organizaciji in o „Napreju“ niti črkica noter! S kakšno pravico pa zahtevate potem, da vas pardoniramo navzlic takšnim izzivanjem celo v publikaciji, ki jo imenujete „skupno“? Mar bi ne bilo bolje, da bi o političnih zadevah v njej kot strokovni publikaciji sploh molčali, če se že ne marate ozirati na to, da vam naš sestavni del politično noče slediti kakor cucek za staro devico? Tako se pa ne gremo cuka in tudi kuš se ne pojdemo! Toliko nas menda že poznate. Ej, to vas bo še bolelo, da ste bili Svetki, Koruni, Koreni, Kristani, Periči, Uratniki in Golouhi navzlic vsem advokatom, navzlic vsem podlim finančnim intrigam in še podležjim blatenjem vendarle nezmožni iztrgati nam jezik „Naprej“ iz ust! V strokovnih organizacijah vam bo po poštno delavstvo kot sestavni del pokazalo, kaj se pravi falsificirati v skupnem glasilu dejstva in agitirati za korunizništvo!

Da se spoznamo! V uradnem glasilu Konsumnega društva za Slov. „Konsument“ štev. 7 z dne 24. XII. 1923 čitamo med drugim sledečo zanimivo vest: V Mariboru je ustanovil Anton Kristan, minister n. r. „Delavsko-kmečko hranilnico in posojilnico v Mariboru r. z. o. z.“ V načelstvo te zadruga so vstopili sledeči gg. Viktor Grčar, načelnik; Albin Hrovatin, podnačelnik; člani načelstva: Anton Krajcer, Ivan Hojnik, Karol Čeh.

Našo socialistično javnost bodo zanimala ne samo imena teh gospodov, ampak tudi njihova politična ter gospodarska orientacija. Gospod Viktor Grčar, bivši predsednik „Ljudske tiskarne“, ki ni bila ljudska, pri volitvah v nar. skupščino kandidat golouhovske „enotne fronte“, sedaj Kristanovec in prijatelj demokratov, drugače pa Prepeluhovec in prijatelj klerikalcev. G. Hrovatin, Kristanovec in zaposlenec v dr. Korunovi, Svetkovi itd. Ljudski tiskarni v Mariboru. Anton Krajcer, član čevljarjske produktivne zadruga v Mariboru, v kateri je število članov omejeno in nima delavstvo od nje nobene koristi. Odločajo torej le posamezniki in ne organizacija. Poleg tega je po centralni tajnik usnjarske organizacije, katera je po njegovih zaslugi znatno nazadovala. Politično je organiziran pri Korunovcih in je bil vedno pridno na delu, da zaneše vpliv koruznega socializma tudi v Šoštanj in Slov. Gradec. G. Hojnik, večletni predsednik okrož. strok. komisije v Mariboru in solastnik Produktivne zadruga krojačev, ki ima tudi omejeno število članstva samo za „privilegirance“. On je tudi član ravnateljstva OUZD. Politično je tak kakor g. Krajcer. G. Karol Čeh, solastnik „Delavske pekarni“ v Mariboru, ki pa ni delavska, ampak je last 8 članov, ki nosijo naslov: „Delavska pekarna“ in se jim dobro godi. Radovedni smo, kaj bodo rekli k tej najnovejši ustanovitvi tisti sodrugi, ki so bili kot delegati na okrožni konferenci str. org. l. 1923 v Mariboru, ko so slišali iz ust g. Petejana oster govor proti zadrugam, ki imajo kapitalistični značaj kakor: „Delavska pekarna“. Produktivna zadruga krojačev in še ona čevljarjev. In s tem Petejanom skupaj delajo vsi ti gg. politiko dr. Koruna, ki pravi, da je nasprotnik Toneta Kristana. — Mogoče je pa Krajcerja poslala centrala usnarjev v Kristanovo hranilnico! Bomo videli kaj poreče delavstvo k tej grupaciji!

Konservativna Baldwinova vlada je propadla. Sodr. Macdonald je bil imenovan za ministrskega predsednika in je sestavil prvo delavsko vlado na Angleškem.

Barka se jim je ustavila, pa gledajo za našo!

Korunovci povsod agitirajo proti „Napreju“: „Delavci, ne čitajte strupa iz „Napreja!“ Mi pa pravimo povsod in vselej: „Delavci, čitajte „Socialista“, da ga spoznate!“ Ker vemo, da v mnogih krajih „Socialista“ ni, se trudimo, da povemo, kaj piše in ponatiskujemo iz njega cele članke. Organizacijam smo priporočali, naj si ga naroče in naj ga dajo vsem članom na razpolago — vse zato, da delavstvo samo spozna, kaj je prav, in da se samo lahko odloči, kako naj nastopa. Mi se za naše člane in za naše čitatelje prav nič ne bojimo, da jim zmeša „Socialist“ glave s svojo demagogijo. Tudi naši člani so zmotni ljudje, in marsikateremu je bilo že neprijetno to ali ono, ker nikdar ni mogoče narediti vse tako, da bi bilo vsem prav — toda naši člani zaradi te ali one osebe, zaradi te ali one nevednosti itd. niso izstopili, niso odpovedali „Napreja“, niso začeli gonje proti organizacijam, ampak so po svojih organizacijah s pomočjo pravic, ki jih jim daje pravilnik, poskušali odstraniti napake. To je socialistična pot zavednih razrednih borcev.

Tercijalke hodijo drugo pot. Z blagoslovljeno vodo se pokrižajo, da ne pride spoznanje na njih grešne duše, kajti nič tako ne peče, kakor spoznanje, da nimaš prav. To klerikalci vedo, zato od svojih ovčic ne zahtevajo spoznanja in poboljšanja, ampak samo formalno spoved, čeprav je taka spoved največje razžaljenje tistega duha, ki je Bog. Duševno lenobo tercijalk izrabljajo klerikalci, da imajo svoje ovčice navezane na svojo politiko. Zato prepovedujejo lastno razmišljanje in presojanje, prepovedujejo spoznanje sploh in razlagajo, da je prišel greh na svet od drevesa spoznanja. Se jasneje je to izraženo v imenu kralja vseh hudicev, ki se imenuje Lucifer, to je prinašalec luči. Kdor hoče temo, se boji luči, in zato pravi, da je vsak hudic, kdor prinaša luč, svetlobo, spoznanje. Kdor pozna zgodovino, ta pozna boj med temo in svetlobo, med lažjo in

resnico — in pozna klerikalce in vse tiste, ki se na klerikalni način branijo resnice in javnega obravnavanja.

Mi se nismo dali motiti od klerikalnega demagoštva in se ne bomo dali od Korunovega. Naši sodrugi so navajeni pogledati resnici naravnost v oči, zato jim smemo nasprotnikove napade ponatiskovati, nasprotniki morajo pa svoje backe odvracati od čitanja našega tiska. Iz „Socialista“ ponatiskujemo zopet ves članek s željo, da ga vsi dobro prečitajo in da se prav nič ne brigate za napade v njem, ampak da brez jeze prav mirno in trezno premislite vsa očitanja, da si sami nanje odgovorite in tudi o tem premišljate, zakaj neki so gg. Korunovci ta članek napisali...

„Socialist“ piše 21. januarja:

KAM PLOVETE?

[H kongresu Bernotove skupine.]

„Naprej“ je priobčil naš članek: Ne hodimo s poti spoznanja! — Mi smo mu zato zelo hvaležni in upamo, da bo s ponatiskovanjem naših člankov nadaljeval. To bo vsakemu oči odprlo.

Pred vsem jih je med delavstvom še mnogo, ki nam zamerijo, da smo nastopili proti Bernotove-mu pokrajinskemu odboru na revolucionaren način, — ne na od pokrajinskega odbora sklicanem rednem kongresu. To je do gotove mere res. Vsi pa naj pomislijo, kedaj smo se k temu odločili!

Šele v trenutku, ko so volitve nedvoumno pokazale, da je večina strankinih somišljenikov že — izven stranke! Šele v trenutku, ko se je nedvoumno pokazalo, da se ta pokrajinski odbor nič ne obotavlja odcepiti od naše celokupne stranke in od vsega mednarodnega proletariata!

Mi smo videli, — česar ne vidijo vsi naši delavci, ki so stali in stojijo v dobri veri za tem pokrajinskim odborom —: da je Bernot grdo lagal, ako je trdil, da obstaja samo v Sloveniji organizirana socialistična stranka, po drugod pa le zelene mize. Da je Bernot navzgor težko kršil tisto disciplino, ki jo je navzdol tako brezobzirno zahteval, da je izrinil polovico somišljenikov iz stranke. Videli smo, da se ne straši pred odkritim izdajstvom napram stranki.

Razven tega smo dobro videli, da so tudi njegovi javni računi le pesek v oči: Iz računov, ki jih Bernot objavlja, ne vzdržuje aparata in stranke.

Njegovo gospodarstvo je tako, da ga more vzdrževati le zadolževanje — ali neobjavljeni pomožni viri.

Že dotedanja cepljenja so rodila nemogoč položaj. Pri vsem tem je še resno grozila odcepitev od stranke in internacionale, — ki se je med tem tudi izvršila.

Kdo je, ki se ne čudi, zakaj smo v tem trenutku tudi najdiscipliniranejši, — tisti, ki nismo bili nikdar ne proti progresivnemu davku, ne proti pravilniku, porekli, da dalje ne gremo.

Da ne gremo z Wallensteinom v izdajstvo in v sovražnikov tabor.

Mi dobro vemo, da so na Jesenicah, v revirjih in na Koroškem, med tistimi, ki so šli to zadnjo pot, dobri socialisti. Da so med njimi ljudje, ki so verjeli hujskanju in mislili, da iščemo mi v pokretu blaga in slave, — čeprav ne more dati naš pokret niti blaga, niti slave. Da so med njimi ljudje, ki niso čutili, da nam je velevala višja dolžnost, da se upremo izdaji in sledimo pomirjevalnemu pozivu celokupne stranke, ki je bil na vse enako naslovljen.

Koliko vas je med vami, ki se zavedate vsaj danes, kam plovete?

Ali je res mogoče, da bi n. pr. socialistična Mežiška dolina odobrvala pot, ki vodi od internacionale, v osamljen socializem, v socializem, ki že iz tega razloga ne more biti socializem, ako bi videla vso resnico in se zavedala kam gre? To ni mogoče!

Da se to prevaro čimdalje vzdrži, — se postavlja na dnevni red bodočega Bernotovega kongresa točka: Priglas k londonski internacionali.

Mi cenimo Bernota in Umeka, — vendar le tako visoko, da mislimo, da se zavedata že v naprej, kaj bo na to londonska internacionala odgovorila.

Odgovorila bo: Združite se s pri nas včlanjenno Socialistično stranko Jugoslavije, ki ima desetkrat toliko članov, ko vi. Mi vas že zato ne priznavamo, ker ste se od nje vkljub našemu odločnemu odsvetovanju odcepili! Vi pa ste svojega bivšega predsednika zato psovali, ker je izvršil naš sklep.

Vse to Bernot dobro ve.

Vkljub temu postavlja na dnevni red svojega kongresa to točko, namesto da bi postavil na dnevni red točko: Vpostavitve rednih zvez s Socialistično stranko Jugoslavije. Ali se bo našel v Trbovljah kdo, ki bo povedal Bernotu, da je cela zgoraj navedena kongresna točka brez tega — le demagoški humbug, kakor vseh, kar se hoče v Trbovljah servirati.

Stojimo pred oblastnimi volitvami.

Volilni red je prikrojen tu tako zelo večinski stranki, da bomo doživeli slovenski socialisti prav lahko sramoto, da ne dobimo med 104 mandati — niti enega — ako pojde tudi to pot po Bernotovem. Mežiška dolina si osvoji s skupno silo n. pr. lahko samā dva mandata, — razcepljena pa lahko pribori — tri mandate klerikalcem.

V revirjih, na Gorenjskem, v ljubljanski okolici in povsod drugod je enoten nastop vseh socialističnih sil — nujen predpogoj za uspeh.

Vse tiste, ki sledijo nerazumljivi trmi in vztrajajo pri sedanji razcepljenosti, in hočejo razbiti, če bo mogoče še strokovne in druge naše organizacije vprašamo: Kam plovete?

Trditev, da nas loči načelo progresivnega davka, načelo priznavanja pravilnika, — je demagoška laž. Mi znamo ceniti zakonitost in smo se uprli le radi višje zvestobe in zelo težko. Trditev, da smo za korupcijo v stranki in njenih organizacijah, da smo bogataši in koristolovci, je zlobna, z vsem našim dejanjem in nehanjem izpodbita laž. —

Ni drugega razloga, da ne bi mogli skupaj, kakor bojazen omejenih glav, da je svet za nas vse — preozek. A v naši veliki stranki je med Triglavom in Vardarom dovolj prostora za vse, ki so sposobni in ki se ne strašijo dela.

Če bi kapitalisti koga kupili in drago plačali, bi ne mogla biti njegova politika slabša za proletarijat, kakor je Bernotova politika, ki jo delavci deloma še vedno dopuščate.

Take napade mi popolnoma brez skrbi sami predložimo našim sodrugom in prav nobenega ne bo Korun omajal, ker je o vseh teh napadih „Najprej“ že natančno razložil, kaj in kako. Novo je samo to, da si upajo:

1. delavcem očitati, da delajo tako neumno politiko, kakor da bi bili od kapitalistov kupljeni in drago plačani,

2. trditi, da so za pravilnik in za progresivni davek in proti korupciji in da nič nimajo — jutri bodo najbrž že rekli, da imamo mi v rokah konsum in Zadr. banko, Blasninkovo in Ljudsko tiskarno, milijone delavskega denarja izposojenega na nizke obresti iz OUZD (boln. blag.) in da so pri njih organizirani delavci, pri nas pa advokati.

3. s svojimi „kongresi“ še zdaj plašiti Saj vendar že vrabci na strehah čivkajo, da so bili na celjskem kongresu 12. avg. sami upravni svetniki Ljudske tiskarne, ki niti znamk še niso kupili (Dobershek se 14. okt. ni vedel, kakšne so) kaj še, da bi imeli kje kakšne organizacije; in belgrajski kongres istotako. „Socialisti“ je sam poročal 18. oktobra, da je bilo v Beogradu iz cele Srbije 6 delegatov, iz Hrvatske in Slavonije 9, iz Bosne 2, iz Vojvodine pa 76. Torej je bil to pravi pravzaprav samo vojvodinski kongres, čeprav se je vršil v Srbiji. V Vojvodini so pa take organizacije, da si „socialistični“ kandidati za konstituantno niso upali na shodih govoriti za — republiko. In njih list je tik pred kongresom imenoma navajal vojvodinske organizacije in jih je naštel 14 — na kongresu jih je bilo pa po „Socialistovem“ poročilu 48 in poslale so 76 delegatov. Ej, naši delavci vedo, zakaj zahtevajo, naj se organizacije javno pokažejo! Zato pa tudi komunisti nam ne morejo očitati, kakor so očitali vam, da je zastopal delegat iz Karlovcu — 5 članov. Lahko je reči: desetkrat toliko članov imamo kakor vi, težko je pa te članke — pokazati.

Lepo gre! Iz „Socialista“ bomo še ponatiskovali. Posebno v volinim boju!

H kandidati listi naše stranke s Koroške Beke, ki smo jo objavili 13. tm. naslednji popravek: Nosilec kandidatne liste se imenuje Melhior Svetina, ne Miha. Namestniki so od 20. dalje sledeči: 21. Anton Žvab, 22. Andrej Kavčič, 23. Franc Iskra, 24. Janko Reven, 25. Janez Eržen.

Štore. V nedeljo dne 27. januarja se bo vršil ob pol 15. v gostilni pri Sikošku javen strokovni shod, na katerem bo razpravljajl govornik iz Trbovelj o kapitalističnem nasilju in o nalogah delavskih organizacij.

Iz stranke.

Svoje delegate in namestnike so dozraj objavile sledeče organizacije: Brežice: 1.] Ivan Šetinc [Josip Kopinč]. Škale: 2.] Miroslav Pevce [Jože Rednak II.]. Celje: 3.] Valentin Lebič [Štefan Lah]. Globoko: 4.] Franc Cizelj [Franc Germovšek]. Tacen: 5.] Janez Debelek [Ivan Čarman]. Velenje: 6.] Jože Koželj [Franc Znoj]. Trbovlje: 7.] Leopold Majdič [Aleks Kuhar]. 8.] Ivan Breznik [Ivan Tržan]. Gorje: 9.] J. Jeram [Anton Thalar]. Jesenice: 10.] Anton Thalar [Jožef Beguš]. Štore: 11.] Josip Resnik [Ivan Vaš]. Hrastnik II. 12.] Josip Grum [Franc Korišsky]. Črna, možka in ženska org.: 13.] Filip Grabner [Franc Srebotnik]. 14.] Ivan Sekavčnik [Rud. Streničnik]. 15.] Franc Šek [Aleks Košutnik]. 16.] Filip Mlinar [Filip Srotič]. 17.] Julka Kozamurnikova [Ana Grabnerjeva]. Hrastnik I.: 18.] Anton Verden [Anton Domše]. Zg. Šiška: 19.] Ivan Marjek [Franc Juzina].

Organizacije, ki zborujejo te dni, naj nam izvoljene dalegate takoj naznanijo — najboljša legitimacija je izjava v tisku, tem bolj ker se bodo delegati med seboj večinoma osebno poznali. Nadaljni delegati bodo objavljeni danes teden, do torška moramo prejeti naznanilo, da bodo že lahko objavljeni.

Iz Brežic. V nedeljo 6. t. m. se je vršil sešestanski podružnični KDZ Brežice pri g. Grobušku. Razmotrivali smo vprašanje „Slogo“, vsi navzoči so pozdravljali ta sklep in je več sodrugov takoj plačalo enkratni delež, nekaj pa tudi hranilne vloge. Le tako naprej sodrugi in kmalu se bo pokazal uspeh. Izvolili smo tudi delegata za strankin zbor. Soglasno je bil izvoljen Franc Šetinc, za namestnika pa Jožef Kopinč.

Hranilne vloge za „Slogo“ se pošiljajo tudi lahko po položnicah št. 13.321, samo na srednji del položnice je treba zgoraj prav pod rob napisati besedo „Sloga“. Knjižnice ni treba pošiljati; potrdilo, da si poslal, imaš na priznanici (levi del položnice, ki ga dobiš na pošti nazaj) tega spravi v knjižico. Da je „Sloga“ prejela poslani znesek ti bo potrdila na ta način, da boš dobil novo položnico, na hrbtu njenega dela (priznanice) bo pa napisan znesek, koliko imaš z zadnjim zneskom vred vložnega. — Isto velja tudi za delež, če ga plačuješ na obroke.

Poštne položnice št. 13.321 se rabijo lahko za vsa plačila: za tajništvo, „Najprej“, „Ljudski glas“, „Vorwärts“, koledarje, brošure, „Slogo“, tiskovni sklad, proti rop. vitezom itd. Ni pa treba za vsako vplačilo posebne položnice, če pišeš v pismu natančno, za kaj pošiljaš, ali pa če napišeš to na hrbtu srednjega dela položnice [znamka za 50 par!]. Samo tisto je nerodno, če pošlješ znesek brez računa, da ne vemo kam naj ga vpišemo.

Došli obračuni.

Za december.		
Zadnji izkaz	Članov	Din
2. Črna m. o. (prej 169 pom. lzp. „ „ „ nakn. še doplač.)	2	7—
7. Sv. Peter p. G. (prej 6 nak.)	2	2-80
22. Zg. Šiška	11	17-50
23. Hrastnik I.	39	65-80
24. Videm - Krško	11	33-60
25. Litija	9	13-30
„ (iz org. „Centrala“)	3	4-30
26. Hrastnik II.	17	23-80
27. Jesenice	54	99-40
Skupaj članov 858 Din 1374—		

Pregled strankinega progresivnega davka za december 1923.

(Upoštevajo se samo člani, ki so plačali prispevek.)

Tek. št.	Ime organizacije	Po dinarjev										Skupaj članov
		2	3	4	5	6	8	10	12	15		
1	Šoštanj	10	1									11
2	Črna mož. org.	170	3	3	2			1				179
3	Črna žen. org.	59										59
4	Zagorje	2	3	1								6
5	Celje	10	1		1	1						13
6	Škofjavec	12										12
7	Sv. Peter p. G.	8										8
8	Mežica	62	2	1	1			4				70
9	Trbovlje	106	15									121
10	Čatež	6										6
11	Brežice	13						1				14
12	Velenje	24	3									27
13	Zabukovca	12	7									19
14	Škale	45										45
15	Štore	42	1									43
16	Dravograd	9										9
17	Ježica	6										6
18	Ljubljana	10	3		1	1	1					16
19	Globoko	30										30
20	Misljinje	9										9
21	Tacen	10						1				11
22	Zg. Šiška	10			1							11
23	Hrastnik I.	32	5	1	1			1				39
24	Videm-Krško	4	1	1	1	2	2					11
25	Litija	11	1									12
26	Hrastnik II.	17										17
27	Jesenice	34	13	3	3			1				54
Skupaj članov		763	55	10	11	6	4	7	1	1		858
Din		1526	165	40	55	36	32	70	12	15		1951

Od tega 70% Din 1365-70
K temu še 70% od razlike [Din 2*] 1-40
in preplačilo organizacije v Škalah 6-90
blagajna pokr. tajništva SSJ je torej prejela Din 1874-00

*) Razlika 2 Din je nastala, ker je neki član pod št. 2 in eden pod št. 5 plačal 7 Din, vpisana sta pa pod 6 Din.

Dopisi.

Hrastnik. Ne cinčajmo! Ker imam tisto preklíčano navado, da vselej naše strankino glasilo „Najprej“ pazno prečitam in se tudi zelo zanimam za organizacije, katere stranki obračunavajo in koliko članov da imajo, zato pa tudi že več časa opažam, da naša organizacija Hrastnik II že precej dolgo časa ni obračunala, če se ne motim že od meseca julija nič več. Ker sem tudi jaz njen član, vem, da kot taka še obstoji in ker poznam večino članov, sodrugov, starih borcev socializma, zato ne razumem pasivnosti, ki se je organizacija napravila stranki poslušuje. Tudi ni moj namen iskati tem potom vzrokov, ki narekujejo organizaciji sedanje zadržanje, le toliko bi omenil, razredno zavedni sodrugi in odbor, ne zadržujmo po nepotrebnem stranki sredstva, ki jih neobhodno potrebuje za uspešno delo in razvoj. Vsak, ki se količkak zanima za strankino politiko, ve, s kakimi težkočami se ima boriti, tembolj pa še, ker so se vsi nekdanji iz stranke izločeni voditelji [bogovi] zakleli, da ji, kolikor največ morejo, škodujejo, in če bi bilo mogoče, bi jo najrajši uničili. Sodrugi, pomnite, da niso posamezne osebe stranka, stranko tvorijo le razrednozavedni organizirani proletarci in ti bodo znali tudi stranko po socialističnem programu in strankinem pravilniku sami voditi. Zato sodrugi, ravnamo se po socialističnem programu in pravilniku SSJ! Le na tem temelju se bomo zopet združili in zedinili preko vseh takezvanjih voditeljev in enotnofrontarjev, ki imajo le svoje osebne koristi v mislih. Zato sodrugi, ne cinčajmo! Začnimo s smotrenim delom za stranko in njen razmah, le tako si bomo priborili boljšo bodočnost. —

I. Prodner.

Op. ur. Sodrug P. vidi iz današnjega pregleda.

da je organizacija v Hrastniku II že obračunala. Nerodnost je le v tem, da strokovne organizacije niso tako sitne, kakor politična, ki zahteva, da se morajo prispevki plačati o pravem času, strokovna pa čaka tudi po več mesecev. Org. Hrastnik II ima 80 članov, ampak za december jih je plačalo samo 17, drugi so dolžni od novembra, od oktobra in tudi še dalje. V tem oziru je tudi po drugod tako — tajništvo se mora pa držati pravilnika in računati samo tiste, ki so plačali. Zato ima stranka tako malo članov, ker se zamudniki ne morejo kar čez noč otresti starih navad; posebno pa še tam, kjer se prispevki za politično org. zbirajo obenem s strokovnimi, ki so precej visoki, tako da obojih ne more vsak kar tako lahko plačati za več mesecev naenkrat. Iz evidenčne pole pa vidimo, da se za stanki vsaj počasi doplačujejo in to, sodrugi, je napredek in pot do reda! Stranka je imela rednih članov, ki so plačali o pravem času: avgusta 734, septembra 753, oktobra 799, novembra 813, decembra 858. In ti člani so strankin kader, ki vodi strankino politiko in odločuje. Kako lepo ta kader napreduje, se vidi iz številkk. Korunovci naj se pa tolažijo z obljubami posameznih bogov, ki jim iz raznih krajev poročajo, da imajo „vse ljudstvo za sabo“.

Velenje. Na državnem premogovniku v Velenju je revizijska komisija dognala pri malih sleparijah korupcijo, zdi se nam pa, da velikih še ne bodo našli. Tako sumimo, ker gospoda H. in V. še vedno popivata prosta po gostilnah; kajti če bi jih dali tja kamor spadata, bi prišla cela zadeva pred sodnijo; tega se pa nekateri gospodje boje, ker imajo sami tudi precej masla na glavi. To je g. Špička že dokazal, ko je lepo molčal na „Poslano“ sodruga Martinška [natisnjeno 2. dec. 1922 v „Zari“, dočim je s. Martinšek izročil to poslano takratnemu socialističnemu poslancu g. Tokanu z naročilom, naj se objavi v „Najpreju“]. Namesto, da bi tožil je molčal, ker je vseeno boljše biti javno osramočen, kakor pa tožiti in si dati dokazati sleparijo. Za danes pribijemo samo to. Ali bo revizijska komisija storila svojo dolžnost ali ne? Če ne, bomo delavci poskrbeli, da se bo enkrat za vselej nehala korupcija, ki škoduje državi in delavstvu, največ pa poštnim uradnikom, ki jim ravno korumpirani uradniki škodujejo, da ne pridejo do boljnih plač. — Da ne bodo nasprotniki rekli, da iščem slave, se ne podpišem, ime pa vsak lahko izve v uredništvo „Najpreja“.

Iz Zabukovce smo prejeli sledeči dopis: „Korunovcem se je posrečilo pridobiti si nekatere funkcionarje naše podružnice, kateri na tihem delajo za prestop k „Socialistu“. Zavlačujejo redni občni zbor ter plašijo sodruge, da „Najprejeva“ struja ne bo mogla nastopiti pri bodočih volitvah kot politična stranka, ker da je sedaj le zadruga. Ovirajo razvoj s tem, da odlašajo s sestanki in mislijo, da se jim na ta način posreči otresti se pazljivih sodrugov, iz ostalih pa napraviti bakke, ki bodo slepo sledili v Korunovo meglo. Zdi se mi o tem poročati. — Ernest Bratec.“

Ne moremo si misliti, da bi se bilo res bati za org. v Zabukovci, ki je vse leto točno obračunavala in ima tudi za december vse v redu. Res je pa, da občni zbor še ni sklican, dasi je že prav zadnji čas. Morebiti gre za kakšno osebno nesoglasja? Sodrugi, če je to res, si zapomnite, da osebne zadeve ne smejo v organizacijah nikdar ovirati delovanja. Če se skregata strojevodja in kurjač, zato še ne smeta prenehati s svojim delom, od katerega je odvisno blagostanje obeh in še tudi mnogih drugih. Vsak mora na svojem mestu vztrajati, šele v zasebnem življenju se lahko izogne neprijetnemu sosedu. — Sicer pa vas v Zabukovci ni tako veliko, da bi bilo treba občni zbor kaj posebno sklicevati. Snidite se v nedeljo ob 10, pri Coceju, pa boste imeli občni zbor, gotovo vas pride ¾ skupaj, če se pa med seboj o tem dogovorite, ne bo manjkalo nobenega. Vsekakor je pa to zadnji dan, če hočete poslati delegata na zbor.

Celjski okrajni zastop. Iz prve redne seje. Velepomenbna je bila v njej 7. točka: zvišanje draginskih doklad pisarniškemur osobju. Predsednik je opozoril na važnost, da obdrži okrajni zastop sedanjega mojstra, ki da je nenadomestljiv, in da se mu naj zviša plača s draginskimi dokladami vred od 2250 Din na 5000 Din. Župan Hrašovec se oglašal, da je to pretiran povišek. Soglasno se sklene, da dobi g. Weixler za potovalne stroške 4000 Din, primerno se poviša tudi tajniku in drugim pisarniškim močem. Proti temu nimamo nič, ker imajo tudi uradniške pare želodce, kakor ročno delavstvo. Po teh končanih debatata pa je s. Lebič predlagal 25% povišanje tudi cestarjem. Proti temu predlogu pa so nastopili vsi razen predsednika. Neki klerikalec se je izrazil, kdo bi neki plačeval davke, če bodo cestarji vedno več zahtevali. To se pravi, da je za njihov povišek treba povišati davke, da bo cestarsaj toliko dobil, kolikor plača občini v davkih. Cestariji, ogledite si svoje gospodarje, ki so vsi za povišanje uradniških plač a proti povišanju Vam! Po daljši razpravi so pristali na 15% povišanje, in šele na pritisk s. Lebiča in Löschniga so bili voljni dovoliti 20% povišanje, toda pod pogojem, da ne bodo cestariji za letos nič več zahtevali. Lebič in Löschnig na to nista pristala, ker nihče ne ve, ali bo valuta padala ali rastle.

Vsi cestariji, pridite na sestanek, ki se bo vršil 1. februarja v gostilni „Pri Solcu“ v Celju, da boste skupno razpravljali o svojem življenjskem položaju, za Vas gre, poskrbite torej sami!

Celje, Iz seje obč. komune. Na seji 18. jan. 1924 je pri volitvah predsednika stanovanjske komisije socialistični klub predlagal s. Leskoška, demokrati in njihovi otroci narodni socialisti pa so po skupnem posvetovanju predlagali nar. socialca Žabkarja. Izvolitev je g. Žabkar odklonil [po sklepu strankinega vodstva] ter se je nato vršila ponovna volitev po listkih. Za demokrata Prekorška so glasovali demokrati, nar. socialisti in klerikalci, za Leskoška pa samo navzočih 6 socialistov. S tem je dobil demokrat Prekoršek 17 in Leskošek 6 glasov. Narodni in krščanski socializem je torej pomagal do zmage kapitalista. Mi nismo presenečeni, pač pa so lahko tisti, ki so volili te dične „socialiste“! Po tajni seji je s. Leskošek po sklepu soc. kluba predlagal podporo nezaposlenih delavcev v znesku 50.000 Din. Gospodje okrog črnoplavega meščanskega bloka so se gledali, kaj vendar to pomeni. Zlasti tisti, ki so na predvečer v Nar. domu govorili, da zastopajo delavske interese. Čisto presenečeni so bili, ko so zagledali deputacijo nezaposlenih, ki je zavzela na galeriji prostor. Sodrugi Leskošek je predlog utemeljil z motivacijo, da je prva skrb občine, da se pobriga za svoje občane. Navajal je število brezposelnih, ki se je pomnožilo po krivdi mestne elektrarne, ker ni pravočasno poskrbela za električni tok. Koristolovstvo podjetnikov je šlo tako daleč, da so delavstvo odpustili brez odškodnine. Predlog je zagovarjal tudi Koren. Proti so govorili le gg. demokrati in nar. socialci. H koncu se je sklenilo, da se predlog izroči odseku v svrhu posvetovanja.

Na isti seji se je odklonila tudi važna resolucija stanovanjske organizacije, ki jo je predlagal ref. zdravstvenega odseka Fr. Koren. Vidi se, da buržoazija noče, da bi se stanovanjska mizerija rešila. Čudno je le to, da je tudi tu narodni socialci govorili proti. V stanovanjsko komisijo so izvoljeni: Prekoršek, predsednik, Ivo Šubic, mag. svetnik, podpredsednik, kot prisednika pa: Štefan Lah in Franc Jelen. Kot predsedniki v stanov. razsodišču: polic. svetnik dr. Senekovič, Anton Mirnik, Volovšek in kot razsodišče za hišne najemnike: Alojz Leskošek, Štefan Lah, Karol Felicijan, Kraus, Fr. Koren, Čebular, Černe in Marek.

Iz Litije. Podpisani si dovoljujem prositi, naj me predsednik obratnih zaupnikov Karel Sajovec, zidar pri tvrdki Eksner v Litiji, nikar ne obrekuje med tamošnjim delavstvom. Ta mož me pa obrekuje s tem, da mi očita nesolidarnost. Kolikor je meni znano, je imenovan sam brez vsakega čuta solidarnosti. Poleg tega je denunciant, ki denuncira enkrat enega, enkrat drugega. Vprašam ga, koliko je že on storil za solidarnost, ki so mu vedno klerikalci v mislih. Nekoč sem ga vprašal, če se bo dal organizirati pri SSJ in mi je izjavil, da še ne ve, kako bo kaj. Morda je pri klerikalcih? Potem bi seveda na obeh straneh ne mogel biti organiziran. Torej g. Sajovec, le vzemite si gnojne vile v roke in si skidajte pred lastnim pragom gnoj, ne pa da hodite pred drug prag šivanke iskat. — Fr. Weisbacher, predsednik Unije stavb. del. v Litiji.

Štore. Tukaj se je vršil 13. t. m. dopoldne občni zbor krajevne politične organizacije. Bil je dobro obiskan. Referiral je tajnik s. Bernot. Govoril nam je med drugim o preurejeni zadrugi „Slogi“, kar je člani tako zanimalo, da so se nekateri takoj vpisali. Upamo, da jim bo še več sledilo. Nerodnosti ni bilo razen Jurija Žoharja, konsumskega nastavljenca v Celju, ki je zapisnik vodil, ker smo mi pozabili enega si izvoliti. Bo imel vsaj nekaj poročati g. Korenu v Celje. Na občnem zboru so bili izvoljeni sledeči sodrugi v odbor: za predsednika Mihael Varmonočnik, za namestnika Ivan Vaš, tajnik Ivan Požgajner, namestnik Ivan Flis, blagajnik Jožef Resnik, namestnik Jožef Florjančič, v kontrolo Franc Odeb, namestnik Karel Flis, v odbor Ivan Odeb, Anton Križnik, Karel Kranjc. Delegat za strankin zbor je Jožef Resnik, namestnik Ivan Vaš.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Šentlovrenški fantje, ki se po večini tudi pritožujejo nad slabimi razmerami in nizkimi plačami, so priredili v nedeljo 20. t. m. v Kodrovi gostilni ples in druge takšne neumnosti in to z dobrim namenom, da bi s pijančevanjem pripomogli k popravni zvonika stare cerkve. Menda je to v teh časih bolj potrebno nego izobrazba?

Velenje. Dne 14. I. 1924. se je vršil občni zbor Bratovske skladaice v Velenju. Ko so prihajali delegati, se je zdelo nekemu mlademu fantu od neodvisne organizacije potrebno, da lopne po moji osebi. Začel je namreč na dolgo in široko pripovedovati, da sem zato zahteval sklicanje seje predstojništva, da se mi izplača 12.000 kron od Bratovske skladaice. Ko ga vpraša neki naš sodrug, odkod to ve, pravi, da mu je povedal Centrih. Oporzjen, da je to laž, pravi, da se je pri Brat. skladnici sam prepričal. Ko je bila volitev končana, vpraša soodr. Pevec, kaj je na tem resnice. Računovodja pojasni, da je to vse laž, da Valenčak sploh nima vložene nobene vloge, da bi zahteval kakšno vsoto denarja. Stvar izgleda seveda drugače. Sklicanje seje predstojništva smo zahtevali zato, ker nam je g. gen. ravnatelj izjavil, da imamo mi popolnoma prav, da naj skličemo sejo predstojništva, ko smo intervevirali pri njem v Beogradu. Da se gospodje Glažer, Centrih, Hriberšek, niso hoteli podpisati, za to torej ni bil vzrok ta, da jaz zahtevam kakšen de-

nar, ampak so bili čisto drugi razlogi. To je potrebno, da vsa javnost ve. O stvari bomo še pisali. Ferdinand Valenčak.

POLITIKA MORALNIH KVALITET PRI SAMOSTOJNEŽIH.

„Kmetijski list“ je objavil v svoji 55. lanski številki nepodpisan dopis iz Globokega, v katerem obdoljuje s. Martina Umeka nečednega profitarstva na račun agrarnih interesov v brežiškem okraju. Človek, ki se zaveda, da pošteno dela, na take očitke seveda ne bo molčal, tembolj ker je med moralnimi ljudmi navada, da moraš svoje neupravičene obdolžitve preklcati, in dati oblatecu popolno zadoščenje. Tako smo priobčili v 46. številki lanskega „Ljudskega glasu“ dopis našega sodruga, v katerem ta omenjene očitke zavrača in obljubljuje, da pošlje uredništvu „Kmetijskega lista“ izjavo vseh tistih, baje oškodovanih agrarnih upravičencev. Dne 22. dec. l. l. je to izjavo res poslal. Glasila se je sledeče:

„Spodaj podpisani potrjujemo, da smo bili popolnoma obveščeni, zakaj je šel s. Martin Umek v Maribor na agrarni urad in smo mu tudi prostovoljno obljubili povrnitev samo potnih stroškov. Da bi imel Martin Umek kak poseben dobiček od nas, je nerresnica. Pač pa je resnica, da je zaupnik SKS Martin Kostevc iz Piršenbrega agitiral pred volitvami v obč. agrarni odbor, naj vsi volijo SKS, češ, da bo ta takoj po izidu volitev po svoji volji delila zemljišče grofa Attemsa v občini Globoko. — Miha Brinovc, Globoko 4; Ivan Sušin, Globoko 38; Ana Bertole, Blatno 25; Ivan Kranjčič, Blatno 12; Terezija Agrež, Blatno 27; Franc Presker, Piršenbreg 49; Jože Živič, Globoko 30; Ivan Golob, Globoko 2; Vincenc Kranjčič, Globoko 53; Frančiška Cizel, Piršenbreg 64; Franc Radanovič, Mali vrh 39“.

Tej izjavi je priložil s. Umek še naslednje vrste: „Priloženo izjavo Vam pošiljam kot odgovor na dopis, ki ste ga priobčili v 55. številki. Vašega lista pod naslovom „Iz Globokega nam pišejo“. Če Vam je kaj do resnice, boste tudi to izjavo priobčili. Ker proti Vašemu odgovornemu uredniku, ki ga štiti poslanska imuniteta, ne morem nastopiti pravno pot, naj mi sporoči vsaj naslov pošiljatelja dotičnega dopisa. Vaš odgovorni urednik mi bo ta naslov sporočil, če ima količkaj poštenja in čuta moralne odgovornosti za stvari, ki jih priobčujete. Drugače spada sam na zatožno klop, ne pa na tako mesto. In jaz si bom znal na drug način priskrbeti potrebno zadoščenje. — Martin Umek, Piršenbreg pri Globokem 14“.

Na ta dopis ni „Kmetijski list“ črnil niti besedice odgovora, tem manj pa seveda, da bi priobčil kak lojalni popravek na svoje umazane očitke. Če bi to storil, bi še utegnili javnost misliti, da sedijo na odgovornih mestih Samostojne kmetijske stranke ljudje z visoko moralno kvalifikacijo, kakor jim jo nadeva njih vrhovno glasilo „Narodni dnevnik“, ki se je precej v svojih prvih številkah pobahal s tem, da uvaja med žurnalistiko svojega kroga značajnost in objektivnost. Da bi javnost imela tako visoko mnenje o ljudeh okrog „Kmetijskega lista“, pa ti ljudje očitno ne marajo, zakaj ne marajo, to je njihov zadeva. Ali pa se držijo tistega izreka: „Obrekuj, vedno obrekuj, nekaj blata bo na obrekovancu le ostalo; nam pa itak nihče nič ne more, ker smo kriti s poslansko imuniteto našega odgo-

vornega urednika gospoda Puclja. Vsaj tisti, ki čitajo „Kmetijski list“, bodo mislili, da je Umek lopov in žnjim vsa njegova stranka“. Tako si morda mislijo gospodje. Toda mi imamo v razsodnost javnosti boljše vero nego oni. Vemo da here tudi samostojni pristaš druge liste, ne samo tistega, ki ga njegovi voditelji izdajajo v Ljubljani. Kaj si bo tak samostojnež mislil o svojih voditeljih in njih stranki, to prepuščamo njemu samemu. Vemo samo toliko, da umazanim moralnim kvalitetam, podlim obrekovalcem in lopovom pošten človek za trajno nikoli ne nudi svoje roke. In to bo tisto zadoščenje, ki ga s. Umek s strani obrekovalcev pri „Kmetijskem listu“ ne more dobiti, ker se skrivajo za poslansko imuniteto. Tudi vas bo tepla javnost, višji samostojni gospodje, in čim bolj boste umazani, tem prej!

Novo knjige: V zbirki „Splošne knjižnice“, založba Zvezne tiskarne in knjigarne v Ljubljani, so izšli še sledeči zvezki: 10. Ivan Albrecht: Andrej Ternouc, reliefna karikatura iz minulosti; — 11. Pavel Golia: Peterčkove poslednje sanje, božična povest v 4 slikah; — 12. Fran Milčinski: Mogočni prstan, narodna pravljica v 4 dejanjih; — 13. V. M. Garšin: Nadežda Nikolajevna, poslovenil U. Žun; — 15. Edmond in Jules de Goncourt: René Maupérin, prevel P. V. B. — „Naša snaga“ nam je poslala v oceno: Friderik Engels: Poreklo porodice, privatne svojine i države, prevel Ljubomir Živković, cena 20 dinarjev. Tiskarna „Merkur“ nam je poslala v oceno: Proletarska knjižnica 1. zvezek: Pravljice iztoka, broširane 10, vezane 20 Din. po pošti 1'40 Din več. V založbi Ig. Kleinmayer & Fed. Bamberg je izšel Dr. Josip Tomiškov Nemško-slovenski slovar za domačo in šolsko rabo, ki velja vezan 90 Din; dalje še: Edmond Rostand: Cyrano de Bergerac, prevel Oton Zupančič, heroična komedija v 5 dejanjih.

Nahod? Glavobol? Zobobol? Trganje? Odrečejo večkrat mišice in živci? Prijetno čuvstvo kreposti da pravi Fellerjev Elzafluid! Najboljše hišno sredstvo, lajša bolečine, osvežuje in jači, čez 25 let priljubljen kosmetikum za nego kože, las in ust! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštnino: 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10% doplačila razpošilja: lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja. Elzatrg št. 252 Hrvatsko.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

Tiskarna bratov Rumpret v Krškem.

3030

Priljubljenost, ki jo uživa „Žika“ bolj in bolj, je najboljši priporočilo za ta res izvrstni kavin nadomestek. Kakor je bila svojčas Vydrovka dobra znanca v vsaki hiši, pravtako spoznavajo naše gospodinjice danes, da je mogoče z „Žiko“ pripraviti tudi brez prave kave okusno kavo, ki je poleg vsega še zelo redilna in popolnoma neškodljiva. Dobiva se povsod. Kjer je ni, se obrnite na naslov: Pražarna Žika v Ljubljani, Rožna dolina.

Tovarna za tekstilno industrijo

v Nišu, Srbija, išče za takoj

dva izkušena tkalca

(Webmeister), katera bi imela poleg dobre plače tudi stanovanje.

Ponudbe z navedenimi zahtevami je poslati na firmo:

MITA RISTIĆ i SINOLI, Beograd, Knez Mihajlova 47.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČISKANSKA ULICA ŠTEV. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

Stereotipija

Litografija